

Tuotantomäärien perusteella tärkeimmät avomaalla viljeltävät marjakasvit ovat mansikka, herukat, vadelma, pensasmustikka, karviainen, tyrni ja marja-aronia. Marjojen vuotuinen kokonaistuotanto oli vuonna 2019 noin 21 milj. kg. Omena muodosti pääosan noin 8 milj. kg:n hedelmäsadosta.

Marjojen ja hedelmien tuotanto

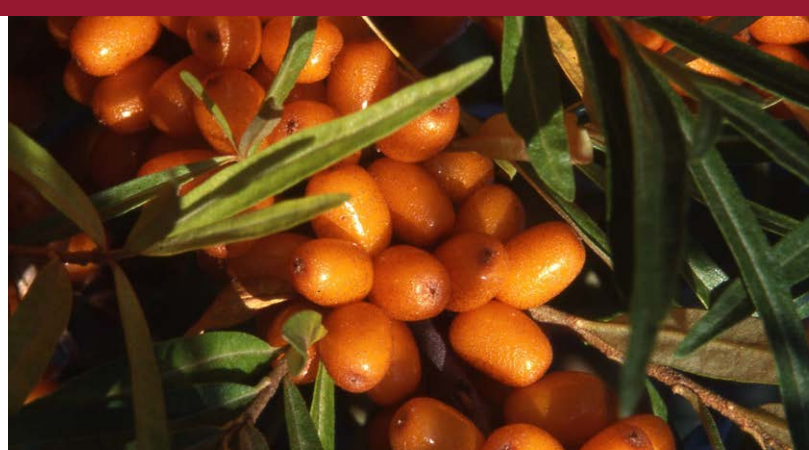
Marja- ja hedelmäryitykset

- Marjayrityksiä on kaikkiaan noin 1 650, eniten Pohjois-Savossa ja Varsinais-Suomessa
- Noin 350 hedelmäryityksestä yli puolet sijaitsee Varsinais-Suomessa, Etelä-Savossa, Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla
- Yritysten kokonaismäärä on pudonnut 10 vuodessa runsaalla viidenneksellä, viljelyala kasvanut noin 13 %
- Osa yrityksistä on monialaisia harjoittaen viljelyn ohessa esimerkiksi tuotantonsa jatkojalostusta tai tuottaen majoitus- ja ravitsemispalveluita
- Vajaa 10 % marjayrityksistä viljelee marjoja sopimustuotantona teollisuudelle
- Työ yrityksissä on kausiluonteista ja siksi toiminta vahvasti kausityövoiman saatavuudesta riippuvainen

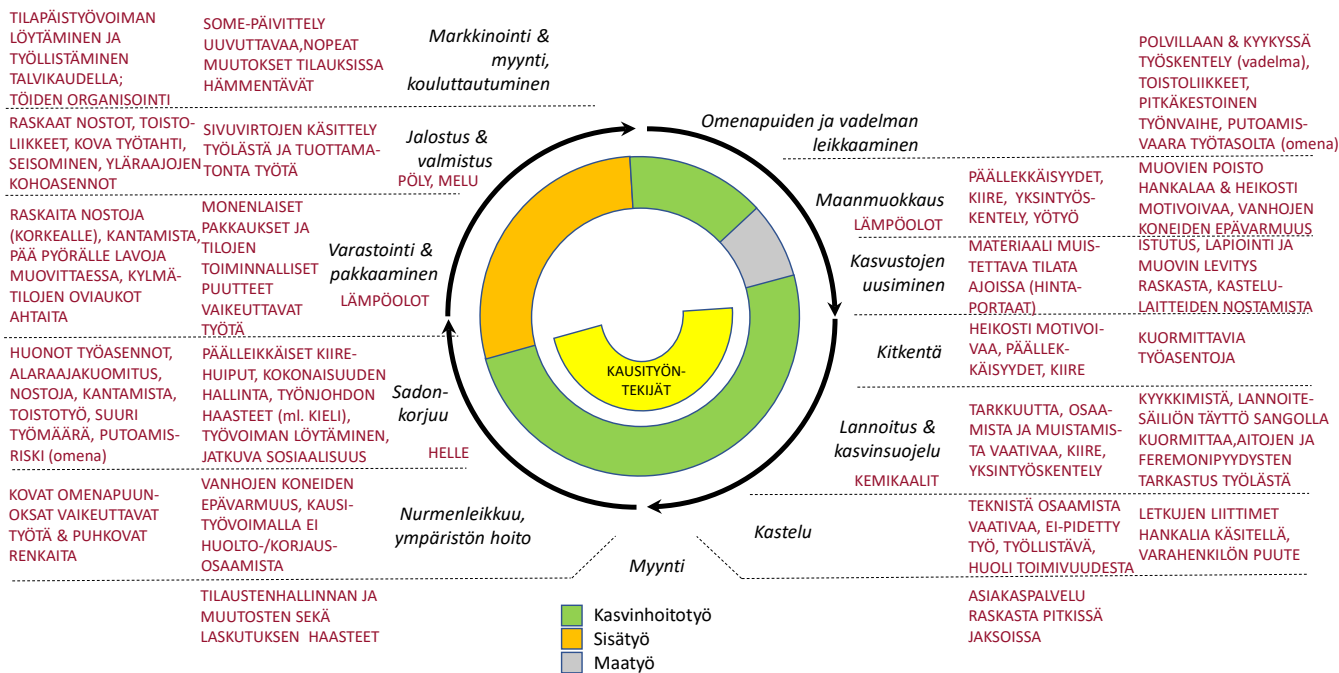
Tilastolähde: <https://stat.luke.fi/>

Työhyvinvointiin liittyviä tuotannon piirteitä

- Tuotteet herkästi pilaantuvia, mikä asettaa tuotantoprosessin sujuvuudelle suuret vaatimukset ja luo aikataulupaineita
- Ennakointi vaikeaa sääolojen vaikuttaessa satokauteen
- Yrittäjän on hallittava moniulotteinen kokonaisuus, jossa tiedollinen kuorma ja muistettavien asioiden määrä on suuri; viljelyn ohella hallittava esimiestyö, organisointi, asiakaspalvelu ja hallinto
- Sesongin aikana riittävän levon, palautumisen ja yksityisyyden turvaaminen haasteellista
- Varautuminen ja varahenkilöjärjestelyt haastavia
- Monet työvaiheet fyysisesti sängen kuormittavia
- Työympäristössä haittatekijöitä, kuten liiallinen lämpö
- Sadon siirto- ja nostotyöt altistavat tapaturmille

Työvaiheet & Kuormitustekijöitä

Työhyvinvointia edistämään

- Toimivat, työturvalliset ja helppohoitoiset sadon käsittelytilat
- Apuvälineitä maanrajassa työskentelyyn
- Tarkoituksenmukaiset työkalut päivittäisen tiedon ja asiakasvirtojen hallintaan
- Riittävä lepo- ja palautumisaika myös kausiluonteisen työn sesonkiaikoina

Lisätietoa

Tutkija Tiina Mattila
tiina.mattila@luke.fi

Erikoistutkija Irene Vänninen
irene.vanninen@luke.fi

Erikoistutkija Veli-Matti Tuure
veli-matti.tuure@tts.fi

Verkkosivu:

<https://www.luke.fi/projektit/hortiprow/>

Valokuvat: Erkki Oksanen, Tiina Mattila, Aki Paavola ja @maaseutuverkosto, Yrjö Tuunanen

© Luonnonvarakeskus (luke.fi) 2020